

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

ETNOGRAFIA POLSKA

XXXII

Zeszyt 1

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

1988

Prof. dr hab. Maria Frankowska

ETNOGRAFIA POLSKA

XXXII

Zeszyt 1

*Szanownej Pani Profesor Marii Frankowskiej, zasłużonemu etnologowi,
inicjatorowi badań amerykańskich,
długoletniemu kierownikowi Pracowni Etnografii w Poznaniu,
a następnie – Zakładu Etnografii IHKM PAN
– z okazji osiemdziesiątej rocznicy urodzin
tom ten poświęcamy*

Redakcja

REDAKTOR: WANDA PAPROCKA
SEKRETARZ REDAKCJI: IWONA KABZIŃSKA-STAWARZ

CZŁONKOWIE RADY REDAKCYJNEJ: JÓZEF BURSZTA, MARIA BIERNACKA (PRZEWODNICZĄCA), MARIA
FRANKOWSKA, JADWIGA KLIMASZEWSKA, ANNA KUTRZEBA-POJNARGOWA, ZOFIA SZYFELBEJN-SOKOLE-
WICZOWA

Adres Redakcji: 00-140 Warszawa, ul. Świerczewskiego 105

Okladkę projektował Edward Kostka
Redaktor Zyta Kwiecińska
Redaktor techniczny Alicja Januszczak

© Copyright by Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wydawnictwo, Wrocław 1988
Printed in Poland

Zakład Narodowy im. Ossolińskich -- Wydawnictwo. Wrocław 1988.
Nakład: 920 egz. Objętość: ark. wyd. 24,80, ark. - druk. 20,13,
ark. A₁ - 27. Papier offset. kl. III, 80 g, 70×100. Oddano do
składania 1987-07-28. Podpisano do druku 1988-02-23. Druk ukoń-
czono w marcu 1988. Wrocławska Drukarnia Naukowa Zam. 404/87.
C-12. Cena zł 380.-

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

Część I

Aleksander Posern-Zieliński – Formy, treści i uwarunkowania polinezyjskiego synkretyzmu. Zarys problematyki	7
Forms, contents and determinants of the Polynesian syncretism. An outline of problematics	28
Mirosława Posern-Zielińska – Reformy religijne Delawarów jako próba reintegracji społeczno-kulturowej (2 poł. XVIII – pocz. XIX w.)	31
Religious reforms of the Delawares as an attempt of socio-cultural reintegration (Second half of the 18 century – beginning of the 19 century)	46
Ryszard Tomicki – Źródła do dziejów przedhiszpańskiego Meksyku. I. Historia Meksyku (1548?)	49
Sources for the history of pre-Spanish Mexico. I. The history of Mexico (1548?)	79
Teresa Walendziak – Techniki budowy domów stosowane przez Indian Kiczua-z Doliny Cayash (dep. Lima, Peru)	81
Techniques of building houses applied by the Kechua Indians in the Cayash valley (dep. Lima, Peru)	109
Maria Paradowska – Udział Wielkopolan w polskich penetracjach etnograficznych na obszarach pozaeuropejskich	111
The contribution of some people coming from Wielkopolska to Polish ethnographic penetrations in non-European countries	133
Zbigniew Jasiewicz – Kult świętych – patronów rzemiosła w Azji Środkowej. Geneza, funkcje, przemiany	135
Cult of the patron saints of handicraft in Central Asia. Its origins, functions and transformations	142
Iwona Kabzińska-Stawarz – Gry mongolskie w cyklu rocznym. Próba wyjaśnienia przyczyn ich sezonowości	143
Mongolian games in the annual cycle. An attempt of the explanation of their seasonal character	167

Część II

Jolanta Kowalska – Taniec jako przedmiot badań: choreologia czy antropologia tańca Dance as a subject of researches and studies: choreology or anthropology of dance	171 192
Teresa Jerzak-Gierszevska – Magia i religia w ujęciu szkoły „L'Année Sociologique”. Założenia definicji wstępnych	195
Magic and religion according to the approach of the school of “L'Année Sociologique”. Presuppositions for elementary definitions	207

Zbigniew Gierszewski – Typy relatywizmu moralnego i kognitywnego a relatywizm kulturowy w ujęciu M. J. Herskovitsa	209
Types of cognitive and moral relativism and Herskovits' cultural relativism	220

Część III

Maria Biernacka – Kulturowe przejawy więzi w społecznościach wiejskich	223
Cultural manifestations of the social ties in rural communities	243
Wanda Paprocka – Przekaz kulturowy w rodzinie i społeczności wiejskiej w świetle badań terenowych	245
Cultural transmission in Polish rural family and local community	261
Mirosława Drozd-Piasecka – Warunki gospodarczo-społeczne a stosunek mieszkańców wsi południowo-wschodniego Mazowsza do ziemi (od uwłaszczenia do lat siedemdziesiątych XX w.)	263
Socio-economic conditions and the attitudes of the peasants from South-Eastern Masovia towards land (Since the enfranchisement till the 70-ties of the 20 century)	287
Zofia Sokolewicz – Matka Boska w polskiej kulturze ludowej XIX i XX w. Wybrane kwestie źródłowe i zarysowujące się pytania	289
Madonna in Polish folk culture of the 19 and 20 centuries. Selected problems of sources and arising questions	302
Lech Mróz – Suplement do pocztu królów i starszych cygańskich w Polsce	305
Supplement to the list of Gypsy kings and elders in Poland	321